

**Министерство за животна средина и
просторно планирање**

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ
СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ**

Септември, 2009

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Правната рамка со која уредува управувањето со отпадот во Република Македонија е Законот за управување со отпад ("Службен весник на РМ" бр. 68/04, 107/07, 102/08 и 143/08), којшто како рамковен закон воспоставува современи принципи за управување со отпадот со тоа што во поглавје IV.2 и членовите од 48 до 53 се пренесени генерално одредени одредби од Директивата за пакување и отпад од пакување.

Основното законодавство на ЕУ посебно со областа на таканаречените посебни текови на отпад во кои се вклучени и прашањата за управување со пакување и отпад од пакување се заснова на повеќе директиви и одуки на Европската Унија. Имено, основната целта на Директивата 94/62/EЗ за пакување и отпад од пакување дополнета со Директивата 2004/12/EC и Директивата 2005/20/EC (продолжување на роковите за собирање и преработка за десетте нови земји членки) е да ги усогласи националните мерки за управување со пакување и отпадот од пакување со целите за спречување или минимизирање на влијанијата на овој вид отпад врз животната средина. Целта е исто така да се избегнат искривувањата во конкурентноста на внатрешниот пазар во индустријата за пакување. Директивата исто така со барањата кои ги воведува во насока на превенирање во производството на пакувањата како и преку барањата за пакувањето како производ со обезбедување на минимум стандарди за материјалите за пакување се придонесува кон зголемувањето на можноста за повторното користење, преработка и реципирањето на создадениот отпад од пакување, и остварување на цели за преработка и рециклирање на отпадот од пакувањето воспоставени со истата. Со воспоставување на системи за враќање, собирање и реципирање и други форми на преработка, Директивата наметнува обврски врз земјите членки и во однос на овие барања вклучувајќи ги и планови за управување со отпадот од пакување, поврат на трошоци, евидентирање на токовите на пакувањата и отпадот од пакувања и воспоставување на обврски за известување .

Главната причина за донесување на посебен Законот за управување со пакување и отпад од пакувања е потребата за целосно усогласување на македонското законодавство со релевантната европско законодавство.

Генералниот принцип за превенција и одредбите за преработка и рециклирање како и барањето да се воспостави систем за враќање, собирање, рециклирање и други форми на преработка се уште не се транспонирани. Во националното законодавство е предвиден систем за обележување и идентификација, но тој не е усогласен со релевантните одредби на ова директива. Нема одредби за регулирање на концентрацијата на тешки метали во пакувањето, како и во однос на прашањето за содржината на базата на податоци за управувањето со пакување и отпад од пакување, информативниот систем и известувањето. Некои одредби кои се однесуваат на информациите кои треба да им се достават на корисниците на пакувањето ги има но не се во согласност со директивата. Не се транспонирани ниту анекс II, кој ги опишува основните барања за составот / повторното користење / преработката на пакувањето и отпадот од пакување, ниту пак анекс III кој го опишува начинот на водењето

евиденција и известувањето за токовите на пакувањето и постапувањето со отпадот од пакување.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со донесувањето на Законот за управување со пакувања и отпад од пакувања целосно се заокружува процесот на хармонизација на националното законодавство и се придонесува кон процесот на приближување на земјата кон воспоставување модерен и сеопфатен систем за управување со пакување и отпад од пакување како и минимизирањето на влијанието на овој вид на отпадот врз животната средина.

Законот се заснова на следните начела на :

- законитост
- одржлив развој;
- одговорност на производителот;
- проценка на животниот циклус на производот;
- еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица избегнување и отстранување на трговските бариери на пазарот и
- транспарентност

Со донесувањето на законот се очекува зголемување на процентот на искористување на отпадот од пакување, преку негово рециклирање и користење како суровина во разни производствени процеси. Воедно, законот директно ќе придонесе кон остварување на целите за постигнување на висок степен на искористување на отпадот од пакување и негова преработка преку рециклирање или со обновување на енергија.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложените решенија со законот ќе предизвикаат финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија.

Тоа се однесува на зајакнување на капацитетите на МЖСПП- Управа за животна средина, надлежните инспекторати и единиците на локалната самоуправа.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Спроведувањето на законот повлекува финансиски средства кои треба да се обезбедат од Буџетот на Република Македонија кој се однесува на зајакнување на капацитетите за спроведување на законот со вработување на два нови државни службеници и одржување на четири обуки за управување со отпад од пакување на околу 60 лица на централно и локално ниво во вредност од 900.000 денари плус за вработување.

Спроведувањето на законот повлекува зголемување на обврските на правните субјекти во поглед на постапувањето со отпадот што го создаваат при производство и увоз на спакувани производи. Согласно начелото одговорност на производителот, овие субјекти се должни за своја сметка да обезбедат собирање и рециклирање на создадениот отпад од пакувањето што го создаваат.

V. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛАТИВИ ОД ДРУГИ ПРАВНИ СИСТЕМИ И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Во Законот за управување со пакување и отпад од пакување се вградени следните директиви и одлуки на ЕУ:

2. Директивата на Европскиот парламент и на Советот од 20 декември 1994 година за пакување и за отпад од пакување (94/62/ЕЗ).
3. Директивата 2004/12/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 11 февруари 2004 година со која се изменува и се дополнува Директивата 94/62/ЕЗ за пакување и за отпад од пакување
4. Одлика на Комисијата од 28 јануари 1997 година за воспоставување на систем за идентификација на материјали за пакување (97/129/ЕЗ);
5. Одлука на Комисијата од 22 март 2005 година со која се утврдуваат форматите поврзани со системот за база на податоци за пакување и за отпад од пакување (2005/270/ЕЦ);
6. Одлука на Комисијата од 19 февруари 2001 година (2001/171/ЕЗ) за утврдување на услови за отстапки за стаклени пакувања во врска со висината на удели на тешки метали утврдени со Директивата 94/62 на пакување и за отпад од пакување
7. Одлука на Комисијата од 08 мај 2006 година (2006/340/ЕЗ) за дополнување на Одлука на Комисијата (2001/171/ЕЗ) продолжување на важноста на условите за отстапки за стаклени пакувања во врска со висината на удели на тешки метали утврдени со Директивата 94/62 на пакување и за отпад од пакување
8. Одлука на Комисијата од 08 февруари 1999 година (1999/177/ЕЗ) за утврдување на услови за отстапки за пластични гајби и пластични палети според нивото на масени удели на тешки метали утврдени со Директивата 94/62 на пакување и за отпад од пакување

VI. ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ИЗМЕНАТ СО ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со донесувањето на законот ќе се измени Законот за животна средина.

За спроведување на законот треба да се донесат следните подзаконски акти:

1. Листа со илустративни примери за пакување ќе ја објави министерот за животна средина и просторно планирање (член 7 став (5));
2. Министерот за животна средина и просторно планирање во согласност со министерот за економија ќе ги пропише начинот на нумерирање и кратенките на кои се заснова системот за идентификација и означување на материјалите од кои е произведено пакувањето како и формата и содржината на ознаката за постапување со пакувањето (член 14 став 5);
3. Министерот за животна средина и просторно планирање ги пропишува образецот, формата и содржината на водење на

евиденцијата на производителите, како и образецот, формата и содржината на потврдата од член 24 став (3) од овој закон (член 25 став (4)).

4. Формата и содржината на годишниот извештај,, формата и содржината на производствената спецификација, како и начинот, формата и содржината на која се води евиденција ги припишува министерот за животна средина и просторно планирање (член 28 став 5);
5. Министерот за животна средина и просторно планирање ги пропишува условите за тоа кога се смета дека едно пакување има долг животен век и видовите на пакување кои служат како показатели дека пакувањето е со долг животен век. (член 31 став 3);
6. Министерот за животна средина и просторно планирање го пропишува начинот на водење, формата и подзинатата на базата на податоци и информативниот систем за пакување и отпад од пакување (член 39 став 6);
7. Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање во согласност со министерот за финансии, ги пропишува начинот, постапката и потребната документација за враќање на надоместокот во случај на извоз на пакување и спакувани стоки за кои претходно е уплатен надоместок од член 40 став (2) од овој закон (член 40 став 11);
8. Образецот, формата и содржината на потврдата за склучен договор за превземање на обврска за постапување со отпад од пакување ја припишува министерот за животна средина и просторно планирање (член 41 став (3)).

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува пакувањето при негово производство, пуштање на пазар и ставање во употреба, и постапувањето со отпадот од пакување што ги опфаќа обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство, пуштање на пазар и ставање во употреба на пакувањето, правилата за собирање, повторна употреба, преработка и отстранување, како и други услови за постапување со отпадот од пакувањето; известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпад од пакување.

Член 2

Субсидијарна примена на други закони

(1) На прашањата кои се поврзани со правилата за управување со отпад од пакувања кои не се посебно регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за управување со отпад.

(2) За регулирање на прашањата во врска со: пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во донесувањето на одлуките, оценка на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оценка на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(3) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општа управна постапка доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Цели на законот

Во согласност со начелото на одржлив развој, целите на овој закон се:

- да се спречи создавањето на отпад од пакување;
- да се намали количината на отпад од пакување;
- да се намали и ограничи употребата на штетни метали и материи во пакувањето и со тоа да ја намали токсичноста на отпадот од пакување;
- да се спречи или да се намали негативното влијание врз животната средина од отпадот од пакување и да се обезбеди високо степен на заштита на животната средина
- да се постигне високо ниво на повторна употреба на пакувањето:

- да се постигне високо ниво на рециклирањето и други видови на преработка на отпадот од пакување и намалување на крајното отстранување на отпадот од пакување;
- да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, селектирање, собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на отпадот од пакување;
- да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадот од пакување, и
- да се обезбеди еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Член 4

Примена на законот

(1) Одредбите од овој закон се применуваат на сите пакувања што се произведуваат и пуштаат на пазар на територијата на Република Македонија, и на целиот отпад од пакување кој е создаден од вршење на производствена, индустриска, занаетчиска, трговска, услужна, административна и друга дејност; на отпадот од пакување кој е создаден во домаќинствата и/или на други места на територијата на Република Македонија, без оглед на потеклото, употребата и видот на материјалот на пакувањето и на отпадот од пакување.

(2) Одредбите од овој закон не ја исклучуваат примената на одредбите кои го уредуваат квалитетот на пакувањето, безбедноста, хигиената и санитарната заштита, заштитата на здравјето и безбедноста на пакуваните производи, како и правилата што се поврзани со транспортот на производите и постапувањето со отпад и отпад од пакувања.

(3) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања кои што треба да се исполнат при управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.

(4) Доколку со друг закон се утврдени мерки и стандарди на животната средина, при управувањето со пакувањето и отпадот од пакувања се применуваат построгите мерки и стандарди со цел заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 5

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Пакување се сите производи направени од било каков вид материјал кои се користат за чување, заштита, ракување, испорака и презентирање на стоки, од производителот до корисникот или потрошувачот, без оглед на тоа дали стоката е суровина или готов производ. „Неповратните“, предмети кои се користат за истите цели, исто така, ќе се сметаат за пакување, вклучувајќи ги и помошните средства кои служат за завиткување, поврзување и/или употреба на стока, означување на стока, припрема за достава или затворање на стока. Пакувањето може да биде:

а) Продажно или примарно пакување (продажно пакување) е пакување направено на таков начин кое преставува единствена единица за крајниот корисник или потрошувачот на местото на продажбата. Ова вклучува чаши, шолји, кеси, конзерви, шишиња, пластични шишиња, туби, кутии, плочи, цевки и друго или друго слично пакување со составните делови коишто ја обвиткуваат или ја содржат основната продажна единица на стоката наменета за продажба за крајниот корисник или за потрошувачот, на местото на продажбата и ја заштитуваат стоката од оштетување или загадување.

Продажно пакување се и садовите и приборот за јадење за еднократна употреба.

б) Групно или секундарно пакување (групно пакување) е пакување направено на таков начин кое, како група, обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно пакување од ист или различен вид на стока на местото на купување, без оглед на тоа дали се продаваат на крајниот корисник или потрошувач како група или се продаваат поединечно по продажна единица или служи како средства за достава до местото на продажба. Групното пакување може да се отстрани од продажните единици без да се влијае врз неговите карактеристики. Ова вклучува фолии, кутии и слични материјали за завиткување или друго пакување чии составни делови се наменети за дистрибуција, складирање, транспорт или достава на стоката за продажба на крајниот корисник или потрошувач. Ако групното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување.

в) Транспортно или терцијално пакување (транспортно пакување) е пакување направено на таков начин, кое обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно или групното пакување, со цел да го олесни ракувањето и транспортот на стоката и да ја заштити од оштетување при ракувањето и транспортот. Ова вклучува буриња, сандаци, врчви, вреќи, палети, кутии или друго слично пакување. Ако транспортното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување. Контејнерите, кои за превоз на стока се употребуваат во патниот, железничкиот, поморскиот или воздушниот сообраќај, не се транспортно пакување.

г) Кога е потребно, определувањето за тоа кој предмет ќе се смета за „пакување“ ќе се врши и преку примена на следниве критериуми:

- Предмет ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој член, без оглед на другите функции кои може ги поседува, под услов пакувањето да е интегрален дел од производот и е неопходно за чување на неговата содржина, го поддржува или штити производот во текот на целиот негов животен циклус и сите елементи на пакувањето се наменети да се употребуваат, трошат и отстрануваат заедно со производот.

- Предмет кој е дизајниран или наменет да се наполни со содржина на местото на продажбата и предмет наменет „за еднократна употреба,“ што се продава, полни или е дизајниран и наменет да се наполни на местото на продажба, ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој член.

- Составните делови на пакувањето и помошните елементи вградени во пакувањето се сметаат за дел од пакувањето во кое се вградени. Помошните елементи што се директно обесени, или прикачени на еден производи, и што вршат функција на пакување се сметаат за пакување, освен ако не се составен дел од тој производ и ако сите елементи се наменети да се користат или да се отстранат заедно со производот.

2. Отпад од пакување е секое пакување или материјал за пакување кој е опфатен со дефиницијата за отпад согласно Законот за управување со отпад, освен остатоците создадени при производството на пакувањето.

3. Отпад од пакување кој претставува комунален отпад е отпад од продажно и групното пакување, кој се создава како отпад од домаќинствата или отпад од индустриските, занаетчиските, услужните или другите активности, кој по својата природа и според својот состав е сличен на отпадот од домаќинствата

4. Отпад од пакување кој не претставува комунален отпад е отпад од продажно, групно или транспортно пакување кој се создава како отпад при извршувањето на производствени, индустриски, занаетчиски, трговски, услужни, административни и други дејности и според својата природа и состав е различен од отпадот од домаќинствата.

5. Управување со отпад од пакување е збир на активности, мерки и одлуки наменети за постигнување на националните цели за постапување со отпадот од пакување, а се преземени во согласност овој закон и со прописите кои го регулираат управувањето и постапувањето со отпадот.

6. Спречување е намалување на количеството и на негативните влијанија врз животната средина, особено со развивање на „чисти“ производи и технологии, од:

- материјалите и супстанциите содржани во пакувањата и во отпадот од пакување, и

- пакувањето и отпадот од пакување што се создава при производствениот процес и во фазите на пуштање на пазар, ставање во употреба, дистрибуција и отстранување.

7. Повторна употреба на пакувања е секоја постапка со којашто пакувањето било замислено (конципирано) и дизајнирано на таков начин да во текот на својот животен циклус, со помош или без помош на производи за пакување, еднаш или повеќе пати биде повторно употребено и/или еднаш или повеќе пати може повторно да се наполни за иста или слична намена за која првично било направено. Ова повторно употребено пакување станува отпад од пакување тогаш кога веќе нема да биде предмет на повторна употреба или полнење.

8. Обновување е секоја операција на преработка на отпад која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад.

9. Рециклирање на отпадот од пакувања е секоја преработка на отпадот од пакување во производствен процес како секундарна суровина за производство на нови пакувања наменети за иста или за друга цел, вклучувајќи го органското рециклирање, а исклучувајќи ја енергетската преработка.

10. Енергетска преработка на отпадот од пакување е секоја операција на преработка со која се врши согорување на отпадот од пакување заедно или без друг отпад со цел производство на енергија и искористување на добиената топлинска енергија.

11. Органското рециклирање на отпад од пакување е аеробна (компостирање) или анаеробна (биометанизација) преработка во контролирани услови и со употреба на микроорганизми за делот на отпадот од пакување кој биолошки може да се разложи, со којашто се произведува стабилизирани органски остатоци или метан. Отстранувањето на отпадот од пакување на депонии не се смета за органско рециклирање.

12. Отстранување на отпад од пакувања е секоја операција која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад.

13. Економски оператори поврзани со управувањето со пакување се:

- Производител на пакување е правно или физичко лице кое произведува, увезува и/или пушта на пазар пакувања и нивни конвертори, како своја дејност;
- Производител е правно или физичко лице кое пакува стоки или полни стоки во пакувања, како и произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања, како своја дејност, вклучувајќи го и производителот кој како краен корисник ја увезува спакувана стока;
- Мал производител е правно или физичко лице кое пакува стоки или полни стоки во пакувања, и/или произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања во количини согласно член 17 од овој закон;
- Трговец е правно или физичко лице кое врши трговска дејност и набавува материјали за производство на пакување, пакување и спакувани стоки за цели на продажба на крајниот корисник;
- Последен доставувач е правно или физичко лице кое пакувањето или спакуваната стока ја доставува непосредно на крајниот корисник односно потрошувач, без оглед на тоа дали истовремено тоа лице е производител, пакувач или продавач на мало;
- Краен корисник е потрошувач кој поради крајна употреба или консумирање на спакуваната стока, ја одделува стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од пакување и трговец кој, поради понатамошна употреба на стоката, пакувањето го одвојува од стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од групно или транспортно пакување;
- Правно лице за постапување со отпад од пакување е правно лице кое има добиено дозвола за постапување со отпад од пакување согласно член 21 став 2 од овој закон;
- Самостоен постапувач со отпад од пакување (во понатамошниот текст: самостоен постапувач) е правно или физичко лице кое има добиено дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување согласно член 24 став (2) од овој закон;

14. Доброволен договор е формален договор кој има извршни клаузули склучен помеѓу, органите и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските оператори, групи на економски оператори и поединечни економски оператори, од една страна, и, од друга страна, Владата на Република Македонија, со цел да се постигнат целите од овој закон утврдени во член 2 и националните цели од член 35 од овој закон, кој е отворен за пристапување на сите правни и физички лица кои сакаат да ги исполнат условите утврдени во договорот.. Доброволниот договор е достапен до јавноста согласно закон.

15. Композитно пакување (комполит) е пакување составено од повеќе слоеви од различни материјали, кои рачно не може да се раздвојат или на друг начин меѓусебно да се одвојат.

16. Повратно пакување е пакување за кое може да биде обезбедено враќање со кауција и истото може повторно да се употребува.

17. Враќање на пакувања е активност со која се обезбедува повратен прием на отпад од пакување која не го загрозува здравјето на луѓето и не применува процеси или методи кои би биле штетни за животната средина.

18. Намерно внесување е активност со која намерно се користи супстанција или материја при формулирањето на пакувањето или на компонентите на пакувањето при што нејзиното постојано присуство во крајното пакување или во компонентата на пакувањето е пожелно за да се постигнат специфични карактеристики, излет или квалитет на пакувањето. Употребата на рециклирани материјали како суровина за производство на нови материјали за пакување, каде дел од рециклираните материјали можат да содржат количества од регулираните супстанции и материји, не се смета за намерно внесување.

19. Случајно присуство е присуство на метал како ненамерно внесена состојка на пакување или дел од пакување.

20. Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Член 6

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштита и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со пакувањето и отпадот од пакување се заснова на:

1. Начело на одговорност на производителот - производителот кој при вршењето на својата дејност создава и придонесува кон создавање на отпад од пакување е одговорен за преземање на мерки за управување со пакувањето и отпадот од пакување со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпад од пакување создаден од неговата дејност. Во смисла на оваа начело како производител се смета и производителот на пакување.
2. Начело на проценка на животниот циклус на производот – производителот на стока која е спакувана во пакување и како производ ја пушта на пазар е должен да изврши проценка на животниот циклус на производот и да го дизајнира на начин со кој ќе се овозможи повторна употреба и зголемен животен циклус на пакувањето и производот, намалување на создавањето на отпад и отпад од пакување на крајот на животниот циклус на производот и спречување на негативни влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување, покрај начелата утврдени во овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за животна средина и Законот за управување со отпад.

II. Барања за заштита на животната средина

Член 7 Мерки за спречување и превенција

(1) Заради спречување и превенција во создавањето на количини на материјали и опасни супстанции содржани во пакувањето и отпадот од пакување, производителот на пакување и производителот во производството или при увозот на материјали е должен да употребува најдобри технологии и производствени постапки, кои се докажани во праксата и достапни на пазарот и кои, по разумна цена, придонесуваат кон:

- намалување на создавањето на количеството на пакувањето и отпад од пакувања;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите животната средина настанати поради количините и составот на материјалот на пакувањето или отпадот од пакување;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина во текот на производството, пуштањето на пазарот, селектирањето и употребата на пакувањата, како и во преработката или отстранувањето на отпадот од пакување.

(2) За реализација на мерките од став (1) на овој член производителот на пакување и производителот кои на годишно ниво имаат производство или користат пакување кое е поголемо од 30 t. се должни да изготват програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување, која особено треба да содржи квантитативни цели за спречување и превенција, мерки за постигнување на целите и механизми за контрола на квалитетот на пакувањето заради исполнувањето на целите во согласност со техничките и економски можности.

(3) Програмата од став (2) на овој член се изготвува за период од четири години.

(4) Во случај на промена на активностите на субјектите од став (1) на овој член истите се должни да изготват нова програма.

(5) Заради полесно определување на предмети кои ќе се сметаат за „пакување“ согласно критериумите од член 5 точка г) од овој закон, министерот за животна средина и просторно планирање ќе објави листа со илустративни примери за пакување.

Член 8 Пуштање на пазар

Пакување може да се пушти на пазар под услов да ги исполнува основните барања утврдени во овој закон кои се однесуваат на производството, составот и природата на пакувањето, и на пакувањето што може повторно да се употреби, вклучувајќи ја и погодноста за преработка односно рециклирање.

Член 9

Примена на стандарди во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување

(1) Пакувањето што се произведува и кое се пушта на пазар во Република Македонија треба да е во согласност со европските и националните стандарди.

(2) Пакувањето ги исполнува барањата утврдени во стандардите од став (1) на овој член доколку е произведено во согласност со:

1. хармонизираните европски стандарди усвоени како национални, а кои се однесуваат на:

- критериуми и методологии за анализа на животниот циклус на пакувањето;

- методи за мерење и верификација на присуство на тешки метали и други штетни материи и супстанции во пакувањето и нивното испуштање во животната средина од пакувањето и од отпадот од пакување;

- критериуми за минималната содржина на материјалот што се рециклира во пакувањето за соодветни видови на пакувањето;

- критериуми за методите на рециклирање;

- критериуми за методите на компостирање и за создадениот компост, и

- критериуми за означување на пакувањето.

2. други национални стандарди од областа на квалитетот на пакувањето.

Член 10

Барања во однос на производството и составот на пакувањето

(1) Пакувањето се изработува на таков начин што волуменот и тежината на пакувањето да бидат ограничени на минималното соодветно количество за одржување на потребното ниво на безбедност, хигиена и прифатливост за пакуваниот производ и за потрошувачот.

(2) Пакувањето треба да е дизајнирано, произведено и продадено на начин што ќе овозможува повторна употреба или преработка, вклучувајќи и рециклирање, при што негативното влијанието врз животната средина се сведува на минимум при отстранување на отпадот од пакувањето или на неговите остатоците настанати при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување.

(3) Пакувањето треба да е изработено на таков начин што присуството на штетни и на други опасни супстанции и материи, присуството на тешки метали и други штетни материи и супстанции, како состојки на материјалот за пакување или на која било од компонентите на пакувањето, се сведени на минимум во однос на нивното присуство во емисиите, пепелта или во исцедокот што се создава при согорување или отстранување на пакувањето, или се создава при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување

Член 11

Барања за нивоа на концентрација на тешки метали присутни во пакувањето

(1) Вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал или компоненти не смее да надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина е направено од оловно кристално стакло.

(2) Производителот или производителот на пакување кон пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар е должен да поседува податоци дека се исполнети барањата од став (1) на овој член .

(3) По исклучок од став (1) на овој член, содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграми по килограм маса тежински за стаклени пакувања, пластични гајби и палети кои потекнуваат од рециклирани

материјали и доколку тешките метали не се намерно внесени во производствениот процес односно се случајно присутни.

(4) Субјектите од став (2) на овој член се должни да вршат месечни контроли на присуство на нивоа на концентрации на тешки метали во пакувањата.

(5) Во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од став (1) на овој член, во некоја од дванаесетте последователни месечни контроли направени на стандардно и редовно производство ја надмини границата од 200 милиграми по килограм маса тежински, производителот на пакувањето и производителот се должни да достават извештај изготвен од акредитирана институција до органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина (во натамошниот текст: стручниот орган).

(6) Извештајот од став (5) на овој член треба да ги вклучува информации за измерените вредности, опис на користените методи на мерење, можни извори на присуство на нивоата на удели на тешки метали и детален опис на превземени мерки за намалување на уделите на тешки метали.

(7) Резултатите од мерењата извршени во производствените процеси како и користените мерни методи треба да се чуваат најмалку четири години и да се достапни во секое време на надлежни инспекциски органи на нивно барање.

Член 12

Барања во поглед на природата на пакувањата кои се наменети за повторна употреба

Пакувањата кои се произведени со намена да бидат повторно употребувани треба да ги исполнуваат следните барања:

- физичките својства и карактеристики на пакувањето треба да бидат такви кои ќе обезбедат соодветен квалитет на пакувањето со цел негова повторна употреба во нормално предвидливи услови на користење;
- да овозможат при преработката на искористеното пакување, да се задоволат барањата во однос на здравствените и безбедносните услови за заштита при работа, и
- да овозможи пакувањето кое не може понатаму повторно да се употребува да ги задоволува условите што треба да ги исполнува отпадот од пакување.

Член 13

Барања во поглед на погодноста на пакувањето за преработка и рециклирање

Пакувањето во поглед на неговата погодност за преработка и рециклирање на материјалот треба да ги исполнува следните барања:

- Пакување што може да се преработува преку операции на рециклирање мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да овозможува рециклирање на одреден тежински процент од материјалите кои се користени во изработката на производот кој е наменет за продажба, во согласност со важечките стандарди. Утврдувањето на овој процент може да варира, во зависност од видот на материјалот од кој се состои пакувањето.
- Пакување коешто може да се преработи преку операции за енергетска преработка, кога ќе стане отпад од пакување, да има минимална калорична вредност за да се овозможи оптимално производство на енергијата.

- Пакување коешто може да се преработи преку операции на компостирање, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да има биоразградливо својство што нема да го попречува одделното собирање и процесот на компостирање или активноста во којашто тоа се воведува.

- Пакувањето што е произведено од биоразградливи материјали, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да биде од таква природа што ќе може да се подложува на физичко, хемиско, термичко или на биолошко разградување, така што поголемиот дел од завршниот компост на крај ќе се разградува во јаглерод двооксид, биомаса и вода.

Член 14

Идентификација и означување на пакувањето

(1) Пакувањето се идентификува и означува во согласност со природата на материјалот од кој е произведено пакувањето со цел да се олесни собирањето, повторната употреба и преработката, вклучувајќи го и рециклирањето на пакувањето.

(2) Пакувањето треба да биде идентификувано и означено со соодветна ознака на самото пакување или на неговата етикета, а доколку големината на пакувањето тоа не го дозволува, тогаш означувањето треба биде дадено во приложено упатство.

(3) Означувањето треба да ги содржи следните податоци:

1) видот на материјалот употребен во пакувањето;

2) можноста за повторна употреба доколку постои; и

3) можноста за преработка односно рециклирање доколку постои;

(4) Ознаката треба да биде јасно видлива и лесно читлива при продажбата и при враќањето на пакувањето, издржлива и трајна, дури и кога пакувањето е отворено.

(5) Министерот за животна средина и просторно планирање во согласност со министерот за економија ќе ги пропише начинот на нумерирање и кратенките на кои се заснова системот за идентификација и означување на материјалите од кои е произведено пакувањето, како и формата и содржината на ознаката за постапување со пакувањето.

Член 15

Информации за корисниците на пакувањето

(1) Производителите се должни на соодветен начин да ги информираат продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и супстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување.

(2) Производителите се должни на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето кои ги пуштаат на пазар да поседуваат податоци за количината на тешки метали од членот 11 од овој закон.

(3) Производителите се должни на секој вид пакување во кое е спакувана или наполнета стоката самите или преку производителите на пакувањето да ги обезбеди податоците за количината на тешки метали од членот 11 од овој закон.

(4) Производителите на пакување се должни да обезбедат за секој вид на материјал кој е наменет за производство на пакување да обезбедат податоци за количината на тешки метали од членот 11 од овој закон.

III. Постапување со отпад од пакување

Член 16

Забрани

(1) Отпадот од пакување, кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад забрането е да се остава или предава на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата.

(2) Крајниот корисник, отпадот од пакување, кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад, кој го предава или враќа во согласност со овој закон, е должен да го чува одвоено со цел да не постои можност да се меша со друг вид на отпад и да може да се собере и повторно употреби, преработи или отстрани во согласност со овој или друг закон.

(3) Крајниот корисник е должен, отпадот од пакување кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад, а кој го предава или враќа да не е загаден со штетни или опасни материји и други материјали кои не се пакување, доколку тие материјали би ја оневозможиле неговата повторна употреба или преработка или тие би биле можни само со преземање на дополнителни мерки кои имаа несразмерно високи трошоци.

(4) Крајниот корисник е должен за отпадот од пакување кој е загаден со опасни или други материји кои не се пакување, како поседувач на отпад да обезбеди постапување со истиот во согласност со прописите за постапување со отпад.

Член 17

Обврски на производителот

(1) Производителот е должен на свој трошок да обезбеди исполнување на националните цели од член 35 од овој закон преку собирање и преработка или рециклирање на отпадот што се создал од пакувањето кое прв пат го пуштил на пазарот во Република Македонија со:

- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад во согласност со член 26 став (3) од овој закон и да обезбедат негова повторна употреба, преработка или отстранување,

- преземање и собирање на отпадот од пакување од крајните корисници и негова повторна употреба, преработка или отстранување.

(2) Производителот, кој истоверемено е и краен корисник, е должен на свој трошок да обезбеди исполнување на националните цели од член 35 од овој закон преку собирање и преработка или рециклирање на отпадот што се создал од пакувањето кое го увезол на пазарот во Република Македонија.

(3) Обврските од став (1) од овој член не важат за пакувањето кое се извезува како пакување или како спакувана стока.

(4) Обврската од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесува на субјектите од членовите 30, 31, 32 и 33 од овој закон.

Член 18

Постапување со продажно, групното и транспортното пакување

(1) Производителот на пакување, производителот и трговецот е должен отпадот од групното и транспортното пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување, бесплатно да го прими назад ако крајниот корисник сака да го врати. Ако крајниот корисник самиот ја преземе стоката од производителот на пакувањето, производителот или од трговецот,

може отпадот од групно и транспортно пакување да го остави непосредно на местото на преземање или дополнително бесплатно да го врати.

(2) Обврските од ставот (1) на овој член се применуваат и за продажното пакување кое истовремено врши функција на групно или транспортно пакување.

(3) Производителот на пакување, производителот и трговецот се должни бесплатно да го прими назад и отпадот од продажното пакување кое е комерцијален отпад и/или не е комунален кога крајниот корисник сака да го врати и за таквиот отпад не се пропишани посебни начини на постапување.

(4) За спроведување на обврските од ставовите (1), (2) и (3) од овој член производителот на пакување, производителот, и трговецот се должни да уредат одделен простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку има продажен простор поголем од 200 m².

(5) Производителот на пакување, производителот и трговецот може собраните количини на отпад од пакување привремено да ги складира одвоено во свој затворен или отворен простор.

(6) Производителот на пакување, производителот и трговецот кој има продажен простор помал од 200 m² може да уреди простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување.

Член 19

Ослободување – мал производител

(1) Обврската од член 17 од овој закон се однесува само на оној производител, кој пуштил годишно на пазар или увезол во Република Македонија повеќе од следните количини и поедини видови на пакување:

- 800 кг стакло;
- 100 кг пластика;
- 300 кг хартија, картони и повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картонски компоненти;
- 100 кг метал;
- 100 кг дрво;
- 100 кг други видови на пакување.

(2) Количините од став (1) на овој член се засметуваат како поединечни збирни количини по материјал на пакување.

(3) Производителот од став (1) од овој член е должен да води евиденција согласно член 28 став (3) и (4) од овој закон.

Член 20

Колективно постапување со отпад од пакување

(1) Производителите спроведувањето на обврските од член 17 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно или со склучување на посебен договор за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување со, правно лице кое во согласност со овој закон и/или со Законот за управување со отпад обезбедува постапување со отпадот од пакување во нивно име и за нивна сметка (во понатамошниот текст: правно лице за постапување со отпад од пакување).

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди:

- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад во согласност со член 26 став (3) од овој закон;
- редовно преземање и собирање на отпадот од пакување од крајните корисници, и

- повторна употреба, преработка или отстранување на преземената и собраната количина на отпад од пакување согласно алинеите 1 и 2 од овој став.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди дозвола во согласност со член 21 од овој закон.

(4) Вршењето на работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување не може да ги извршува самостојно и е должно да ги довери на лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодветни дозволи согласно овој закон и/или со Законот за управување со отпад.

(5) Производителот од став (1) на овој член е должен на правното лице за постапување со отпад од пакување со кое склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување да плати соодветна цена за услугата поврзана со спроведување на обврските за постапување со отпадот од пакување што производителот го создава.

Член 21

Правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување може да постапува со отпад од пакување во име и за сметка на производителите доколку има обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување со производители кои заедно пуштаат на пазар или увезуваат во Република Македонија најмалку 30 % од примарното, секундарното и терцијално пакување во текот на една година и да поседува дозвола од став (2) од овој член.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди дозвола за постапување со отпад од пакување од Министерството за животна средина и просторно планирање врз основа на писмено барање кое особено содржи:

- 1) името/назив и седиштето на правното лице за постапување со отпад од пакување;
- 2) договори склучени со единиците на локалната самоуправа во согласност со член 26 од овој закон;
- 3) временскиот период за кој се бара дозволата.
- 4) статут на правното лице за постапување со отпад од пакување;
- 5) список со назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на производителите од член 17 од овој закон во чие име и за чија сметка ќе постапува со отпадот од пакување;
- 6) доказ дека, во моментот на поднесувањето на барањето, има склучено договори за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување со производители кои заедно пуштаат на пазар или увезуваат во Република Македонија најмалку 10 % од примарното, секундарното и терцијалното пакување на годишно ниво и начинот на кој планира во рок од една година, од денот на добивањето на дозволата, да го исполни условот од став (1) на овој член.
- 7) регистрирана ознака на пакувањето доколку има намера со неа да им гарантира на учесниците во системот дека ќе постапува со тој отпад од пакување, и
- 8) Програма за постапување со отпад од пакување од член 22 од овој закон.

(3) Покрај документите од ставот (2) на овој член, а во зависност од видот на пакувањата, стручниот орган може по потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој и Законот за управување со отпад.

(4) Доколку дојде до промена на податоците доставени со дозволата од ставот (2) на овој член, правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да го извести стручниот орган најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промените.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно, најдоцна до 31 март при доставувањето на извештајот за постапувањето со отпадот од пакување од член 27 од овој закон, до стручниот орган да го достави и списокот став (2) точка 5 од овој член, со што се врши регистрирање во евиденцијата производителите во чие име и за чија сметка се постапува со отпадот од пакување.

(6) Правното лице за постапување со отпад од пакување е одговорно за правилното постапување со отпад во согласност со овој закон и за постигнување на целите од член 35 став (1) од овој закон во име и за сметка на производителите од член 17 од овој закон со кои има склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпад.

(7) Дозволата од став (2) на овој член се издава за период од 5 години.

(8) Дозволата од став (2) на овој член ја издава министерството за животна средина и просторно планирање врз основа на предлог од стручниот орган.

(9) Правното лице за постапување со отпад од пакување на производителите од член 17 од овој закон со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпад од пакување е должно да издаде потврда за ослободување од плаќањет на надоместокот од член 40 од овој закон.

Член 22

Програма за постапување со отпад од пакување

(1) Програмата за постапување со отпад од пакување задолжително ги содржи следните податоци:

- видот на пакувањето за кое правното лице за постапување со отпад од пакување обезбедува постапување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: систем)
- начинот на остварувањето на националните цели од член 35 од овој закон.
- предвиден начин и обем на преземање и собирање на отпадот од пакување од крајните корисници;
- предвиден начин и обем на редовно преземање на отпад од пакување кој е комунален отпад од општините, општините во градот Скопје и од градот Скопје во согласност со член 26 од овој закон и план за склучување на идни договори со истите, вклучувајќи го и бројот на жителите што ќе бидат опфатени за периодот на важност на програмата;
- предвиден начин и мерки за известување на јавноста и крајните корисници во согласност со член 23 став (2) и (3) од овој закон;
- број и локации на собирните места и центри кои се вклучени во системот и назив на правните или физичките лица кои управуваат со нив;
- видот и капацитетот на средствата и опремата, кои ги поседуваат правните или физичките лица кои, како други лица во смисла на член 20 став (4) од овој закон, ќе бидат вклучени во системот, во кои ќе се врши собирање, привремено складирање, сортирање или други активности во врска со отпадот од пакување пред да се обезбеди повторна употреба, преработка или отстранување на отпадот од пакување;
- предвидена вкупна годишна количина на вкупно собран отпад од пакување и уделот на видот на материјалите од член 40 став (2) од овој закон и уделот на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна употреба, преработка, рециклирање или извезување:

- предвиден начин и количина на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна употреба, преработка и отстранување со назив на правните лица кои ќе го извршат повторната употреба, преработката или отстранувањето;
  - докази дека функционирањето на системот е финансиски одржлив, финансиски план за развој и доказ за почетните вложувања во системот, и
  - начинот на спроведувањето на кауцијата, доколку се воведува;
- (2) При воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од став (1) на овој член, правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да ги земе во предвид следните работи:
- густината на населението и количината и видот на отпадот од пакување кој е комунален отпад;
  - распоредувањето на собирните места и центри кои ги има вклучено во системот за собирање и преземање на отпад од пакување;
  - просторната разместеност односно оддалеченост на објектите и капацитетите каде што собраниот отпад од пакување се преработува, (рециклира и се врши енергетска преработка на отпадот од пакување) и се отстранува.
- (3) Програмата од став (1) на овој член се носи за период од пет години.
- (4) За работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди докази дека ги земал во предвид и соодветно ги уредил истите.
- (5) Собирањето, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување, правното лице за постапување на отпад од пакување може да го довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад, и тоа да го вршат на начин и во услови како што се пропишани со законот и во објекти и капацитет кои ги исполнуваат законски пропишаните услови.
- (6) По исклучок од став (5) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување може со здружување со правните или физичките лица од став (5) на овој член да учествува во активности на третман на отпадот од пакување кои се однесуваат исклучиво на собирање и сортирање на отпадот од пакување по видови, балирање и подготовка за понатамошно постапување на отпад од пакување под услови утврдени со Законот за управување со отпад.

Член 23

Обврски за постапување

- (1) Правното лице за постапување со отпад од пакување при организирањето на системот за постапување со отпад од пакување, е должно да обезбеди собирните места и центри да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да го оставаат отпадот од пакување, и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено, непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи.
- (2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно на соодветен начин да ја информира јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и враќање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување во соработка со општините, градот Скопје и општините во градот Скопје е должен на соодветни места да ја известува јавноста за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина, градот Скопје или општина во Градот Скопје коишто се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување.

Член 24

Самостојно постапување со отпад од пакување

(1) Производителите обврските од член 17 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа има обезбедено дозвола за постапување со отпад од пакување во согласност со став (2) на овој член и е регистрирано во евиденцијата кај стручниот орган како производител кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава.

(2) Дозволата од став (1) на овој член се добива со соодветна примена на одредбите од член 21 и член 22 од овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола, стручниот орган издава потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава (во понатамошниот текст: самостоен постапувач со отпад од пакување).

(4) Самостојниот постапувач со отпад од пакување е должен да обезбеди:

- редовно преземање на отпадот од пакување што тој го создава;
- редовно преземање и собирање на отпадот од пакување од крајните корисници, и
- повторна употреба, преработка или отстранување на преземената и собраната количина на отпад од пакување согласно алинеите 1 и 2 од овој став.

(5) Самостојниот постапувач со отпад од пакување е должен да ги исполни соодветно обврските од член 23 од овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 27 од овој закон.

Член 25

Водење на евиденција

(1) Стручниот орган води евиденција на правните лица кои постапуваат со отпад од пакување, а кои добиле дозвола согласно член 21 од овој закон, како и на производителите од член 17 од овој закон кои имаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпад.

(2) Евиденцијата од став (1) на овој член стручниот орган е должен редовно да ја ажурира и да ја објавува на својата веб страна и најмалку еднаш годишно да ја објавува во Службен весник на Република Македонија.

(3) Стручниот орган води евиденција на самостојните постапувачи со отпад од пакување од член 24 од овој закон и е должен редовно да ја ажурира и да ја објавува на својата веб страната и најмалку еднаш годишно да ја објавува во Службен весник на Република Македонија

(4) Формата и содржината на образецот за водење на евиденцијата на производители од ставовите (1) и (3) на овој член, начинот на водењето на евиденцијата, како и формата и содржината на образецот на потврдата од член 24 став (3) од овој закон ја пропишува министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 26

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје, е одговорен за организирање на одделното собирање на отпадот од пакување кој е комунален отпад на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје.

(2) Обврските од став (1) на овој член градоначалникот ги остварува врз основа на склучен договор со правното лице за постапување со отпад од пакување или со самостојниот постапувач со отпад од пакување.

(3) Со договорот од став (2) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договорните страни, условите и начинот на воведување на одделното собирање и третман на отпадот од пакување, видот на отпадот од пакување, барања во односно на квалитетот на собраниот отпад од пакување, видот на системот за собирање и доколку е можно и постапување со отпад од пакување, начинот на финансирање и покривање на трошоци, начинот на информирање на јавноста и крајните корисници како и друг прашања од заеднички интерес.

(4) Во Програмите за управување со отпад и актите на општините, општините во градот Скопје и на градот Скопје со кои се регулира прашањето за постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад утврдени согласно Законот за управување со отпад, задолжително се земаат во предвид и националните цели од член 35 од овој закон.

Член 27

Обврски за доставување на извештаи

(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување, и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни за отпадот од пакување кој го собираат или преземаат во текот на една календарска година да водат евиденција која ќе докаже дека со собирањето, повторната употреба, преработката или отстранувањето најдоцна до крајот на наредната година се постигнати националните цели утврдени во член 35 од овој закон.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави годишен извештај за постапувањето со отпадот од пакување од страна на производителите во чие име и за чија сметка е одговорно за правилното постапување со отпадот од пакување согласно член 21 од овој закон, за претходната година кој особено содржи податоци:

1) за количината и видот на пакувањето што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) за продажното, групното и транспортно пакување :

- количината и видот на пакување што е повторно употребено,

3) за отпадот од пакување кој претставува комунален отпад и отпад од пакување кој не претставува комунален отпад:

- количината и видот на отпад од пакување кој е рециклиран или на друг начин преработен, и

- количината и видот на отпад од пакување којшто е извезен од Република Македонија за преработка.

4) вкупен преглед на постапувањето со отпадот од пакување.

(3) Самостојниот постапувач со отпад од пакување е должен годишниот извештај од став (2) на овој член да го доставува за отпадот од пакување кој тој го создава.

(4) Известувањето се врши на начин утврден согласно член 28 од овој закон.

(5) Годишниот извештај од став (2) на овој член пред доставувањето до стручниот орган задолжително се потврдува од независен ревизор.

(6) Стручниот орган е должен да го одобри годишниот извештајот од став (2) на овој член во рок од 60 дена од денот на приемот.

Член 28

Водење на евиденција на количини на пакување

(1) Производителот од член 17 од овој закон е должен да води евиденција за видот и количината на произведени, увезени и извезени пакувања согласно видот на материјалот од кое е произведено пакувањето кое го пуштил на пазар во текот на една календарска година и за постапувањето со отпадот од тоа пакување во пишана и во електронска форма.

(2) Производителот е должен најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави годишен извештај за видот и количината на пакувањата што го пуштиле или увезле на пазар во Република Македонија во претходната календарска година и за постапувањето со отпадот од тие пакувања на образец за годишен извештај на пакување и отпад од пакување во пишана и во електронска форма. Во годишниот извештај се приложува и забележува доказот за присуство на тешки метали од член 15 став (3) од овој закон.

(3) Производителот е должен за секој производ кој има различно пакување да изготви производствена спецификација која содржи информација за тежината на пакувањето на тој производ, вклучувајќи го и неговото секундарно и терцијално пакување.

(4) Производителот е должен врз основа на производствената спецификација од став (3) на овој член да води месечна и годишна евиденција за вкупното пакување кое го пуштил на пазар или го увезол во Република Македонија како краен корисник.

(5) Формата и содржината на образецот на годишниот извештајот од став (2) на овој член, формата и содржината на образецот на производствената спецификација од став (3) на овој член, формата и содржината на образецот на евиденцијата од став (4) на овој член, како и начинот на кој се води евиденција од став (4) на овој член ги пропишува министерот за животна средина и просторно планирање.

(5) Доколку производителите имаат склучено договор со правно лице за постапување со отпад од пакување согласно член 21 од овој закон тогаш годишниот извештај од став (2) на овој член го поднесува тоа правно лице.

(6) Податоците од став (1) на овој член се чуваат пет години сметано од крајот на календарската година за која се однесуваат.

(7) Првиот годишен извештај од став (2) на овој член го доставуваат производителите доколку немаат склучено договор со правно лице за постапување со отпад од пакување.

Член 29

Одземање на дозволите

Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата и ќе го избрише од евиденцијата од член 25 од овој закон правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадот од пакување во согласност со овој или друг закон;

- не достави годишен извештај согласно член 27 од овој закон; и

- не ги исполни националните цели согласно член 35 од овој закон последователно во две години или за две години во период од три години.

Член 30

Обврски на крајните корисници и последниот доставувач

(1) Производителот, кој истовремено е и краен корисник, за вршење на својата дејност или активности, сам увезува спакувана стока во пакување и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, е должен за отпадот од пакувањето кој тој го создава, да обезбеди постапување со истиот на следниот начин:

- да склучи договор со правно лице за постапување со отпад од член 21 од овој закон кое во негово име и за негова сметка ќе обезбеди повторна употреба, преработка или отстранување на отпадот од пакување, или

- самостојно да постапува со отпадот од пакување и обезбеди негова повторна употреба, преработка или отстранување во согласност со член 24 од овој закон.

(2) Крајните корисници, се должни отпадот што го создаваат да го селектираат и оставаат на места определени за таа намена, или да го предадат на правни лица или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад, согласно прописите за управување со отпад.

(3) Трговецот кој е истовремено и последен доставувач е должен за спакуваната стока што ја продава да обезбеди:

- писмена изјава од правното лице од кое ја купува стоката дека има склучено договор со правно лице кое постапува со отпад од пакување од член 21 од овој закон или дека тоа правно лице е самостоен постапувач со отпад од пакување од член 24 од овој закон,
- на пакувањето да има ознака во согласност со член 21 став (2) алинеја 7 од овој закон, или
- пакувањето да произлегува во согласност со членовите 31, 32 и 33 став (1) од овој закон.

Член 31

Пакување со долг живот

(1) Производителот не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку пушта на пазар или увезува пакување кое има долг животен век.

(2) Пакувањето има долг животен век доколку при манипулација со истото лесно не може да се оштетува и да ја менува употребната вредност заради која е произведено.

(3) Министерот за животна средина и просторно планирање ги пропишува условите од став (2) на овој член, како и видовите на пакување кои служат како показатели дека пакувањето е со долг животен век.

Член 32

Исклучоци од постапувањето

Малиот производител не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување согласно овој закон доколку количината на материјалот на пакувањето од производитите кое ги пуштил на пазар или ги увезува како краен корисник, не ги надминува количините на годишно ниво утврдени во член 19 став (1) од овој закон.

Член 33

Пакување со затворачи и етикети

(1) Производителот не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување кој настанува од затворачи или етикети доколку пушта на пазар затворачи или етикети кои се пуштени на пазар заедно со пакувањето, ако тежината на затворачите и етикетите заедно не надминува 5% од тежината на

пакувањето и не ја надминуваат количината по материјал на пакување од член 19 став (1) од овој закон.

(2) Доколу затворачите и етикетите заедно ја надминуваат тежината од став (1) на овој член, тога тие ќе се засметуваат во вкупната тежина на пакувањето согласно спецификацијата на производот од член 28 став (3) од овој закон и во вкупната тежина на пакувањето што е пуштено на пазар или се увезува во Република Македонија.

(3) Во случајот од став (1) на овој член, производителот на пакувањето и производителот немаат обврска поединечно да ги означат затворачите и етикетите од пакувањето доколку тоа не е можно. Во овој случај означувањето, доколку тоа е можно, се става соодветно на друг дел од пакувањето на тој производ.

Член 34

Кауција

(1) Заради поттикнување на враќањето и на собирањето на отпадот од пакување правното лице за постапување со отпад од пакување или самостојниот постапувач со отпад од пакување може да воведат кауција на повратно пакување која се наплатува на местото на продажба на спакуваната стока.

(2) Кауцијата од став (1) на овој член не смее да го надмине износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување или самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни да го известат стручниот орган за воведувањето на кауцијата најдоцна шест месеци пред нејзиното воведување.

(4) Во известувањето од став (3) на овој член задолжително се содржат следните податоци:

- видот на пакувањето и спакуваната стока за кој се наплатува кауцијата;
- висината на депозитот за кауцијата и нејзиниот однос со цената на спакуваната стока;
- начинот на кој се предвидува да се наплатува кауцијата;
- начинот за известување на јавноста за воведената кауција, и
- други податоци кои значајни за спроведувањето на кауцијата.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни при доставувањето на извештаите од член 27 од овој закон да достават одвоени податоци за собраниот отпадот од повратното пакување за кој се наплатува кауција

(6) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни да обезбедат продавачот што ја наплатил кауцијата да ја врати истата доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад.

IV. Национални цели за собирање и обновување односно преработка на отпад од пакување

Член 35

Национални цели за постапување со отпад од пакување

(1) На територијата на Република Македонија, следните количества на пакување и отпад од пакувања треба да се соберат и преработат во следниот временски рок:

- а) До крајот на 2020 година, минимум 60% од тежината на отпадот од пакување што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се преработи со операции на обновување или со операции на енергетска преработка.

б) До крајот на 2020 година, минимум 55% а максимум 80% од тежината на отпадот од пакувања што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се рециклира;

в) До крајот на 2020 година, следните количества на материјали од кои се произведува пакувањето треба да се рециклираат:

- 60% стакло,
- 60% хартија и картон,
- 50% метали,
- 22,5% пластика, имајќи ги предвид само материјалите кои се рециклираат во пластика,
- 15% дрво.

(2) Извезените количества на отпад од пакување ќе се засметуваат во остварување обврските и исполнување на целите утврдени во став (1) на овој член само доколку постои доказ дека истите биле преработени на начин кој не е штетен на животната средина и е еквивалентен на начинот утврден во прописите за заштита на животната средина и управувањето со отпадот на Република Македонија.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање утврдува годишни национални цели заради постепено постигнување на целите од став (1) на овој член, претходно усогласени со Комисијата за управување со отпад од пакување од член 38 од овој закон.

(4) Целите од став (1) на овој член Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање може да ги ревидира по потреба, а најмалку еднаш на три години, во согласност со програмата од член 36 од овој закон.

Член 36

Програма за управување со отпад од пакување

(1) За постигнување на националните цели утврдени во член 35 од овој закон, на предлог на стручниот орган, министерот за животна средина и просторно планирање донесува Програма за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: Програма).

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постојната состојба во управувањето со отпад од пакување;

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадот од пакување;

- количина и вид на отпад од пакување што се создава во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период;

- мерки за превенција на создавањето на отпад од пакување и мерки за поттикнување на собирањето, селектирањето, повторната употреба, рециклирање и други форми на обновување, преработка и отстранување на отпад од пакување;

- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за обновување, преработка и рециклирање на отпадот од пакување;

- економски мерки;

- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпад од пакување ;

- преглед на законската регулатива за управување со отпадот и отпадот од пакување и мерки за нејзино подобрување;

- насоки за идниот развој на управувањето со отпадот од пакување;

- цели на количества на пакување и отпад од пакувања кои треба да се соберат и преработат во наредниот период, и
- други прашања кои се од значење за управувањето со отпадот од пакување.

(3) Програмата се изработува со учество на субјектите кои управуваат со отпадот од пакување, комисијата од член 38 од овој закон, органите на државната и локалната власт, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

(4) Врз основа на програмата соодветно ќе се променат националните цели утврдени во член 35 од овој закон.

Член 37

Доброволно договарање

(1) Економските оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните обврски и права заради постигнување на исти или поголеми цели од оние утврдени во член 35 од овој закон и постигнување на целите од член 2 од овој закон.

(2) Договорот од став (1) на овој член задолжително ги уредува следните прашања:

- рок на важност;
- цели и рок за нивно постигнување;
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот;
- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи за државната власт;
- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите;

(3) Договорот од став (1) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(4) Договорот од став (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

Член 38

Комисија за управување со отпад од пакување

(1) Заради следење на состојбата со управувањето со отпадот од пакување во Република Македонија, Владата на Република Македонија формира Комисија за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: комисија).

(2) Комисијата има најмногу 15 члена, со мандат од три години, и е составена од:

- еден претставник од Министерството за животна средина и просторно планирање;
- еден претставник од Управата за животна средина;
- еден претставник од Министерство за финансии;
- еден претставник од Министерство за економија;
- еден претставник од стопанско здружение во Република Македонија;
- еден претставник од Заедница на единици на локалната самоуправа;
- по еден претставник од секое правно лице кое постапува со отпад од пакување;
- двајца претставници од самостоен постапувач со отпад од пакување;
- еден претставник од Здружение на потрошувачи на Македонија;
- двајца претставници на правни и физички лица кои имаат дозвола за постапување со отпад;
- еден претставник од невладината организација која делува во областа на управувањето со отпадот;

- (3) Комисијата разгледува и дава мислења кои се однесуваат на:
- националните цели од член 35 од овој закон;
  - програмата од член 36 од овој закон;
  - состојбата во управувањето со отпадот од пакување;
  - спроведувањето од овој закон;
  - предлагање мерки за спречување и намалување на количината на отпад од пакување што се создава во Република Македонија;
  - предлагање мерки за поттикнување на собирањето, повторната употреба, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување;
  - предлага мерки за организирање и поддршка на системи и начини на управување со отпадот од пакување, и
  - други прашања што се во врска со управувањето со отпадот од пакување.
- (4) Со комисијата раководи министерот за животна средина и просторно планирање.
- (5) Административно техничките работи за потребите на комисијата ги врши стручниот орган.
- (6) За својата работа комисијата донесува деловник.

Член 39

База на податоци и информативен систем

- (1) Стручниот орган е должен да воспостави и води база на податоци за пакувањето и отпадот од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија.
- (2) Базата се води врз основа на податоците од извештаите доставени во согласност со член 27 и 28 од овој закон и особено ги содржи следните податоци:
- 1) за количината и видот на отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија;
  - 2) за примарното, секундарното и терцијалното пакување:
    - количината и видот на пакување што е повторно употребено,
  - 3) за отпадот од пакување кој преставува комунален отпад и отпад од пакување кој не преставува комунален отпад:
    - количината и видот на отпад од пакување кое е преработен и отстранет, и
    - количина и водот на отпад од пакување којшто е вклучен во делот на преработен од точка 2 алинеја 2 на овој став, а кој е рециклиран или на друг начин преработен.
  - 4) податоци за својствата на отпадот од пакување (опасност и штетност на материјали од кои е произведено пакувањето), и
  - 5) информации за производителите и други субјекти кои имаат обврски за известување согласно овој закон.
- (3) Врз основа на податоците од став (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај за количините и видот на пакување и отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија, како и за управувањето со отпад од пакување.
- (4) Заедно со извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган објавува податоци за реализација на програмата од член 36 од овој закон, како и податоци за постојните системи за управувањето со отпад од пакување.
- (5) Податоците собрани врз основа на овој член се обработуваат и валидизираат од страна на Министерството за животна средина - Македонски информативен центар за животна средина во Информативен систем за пакување и отпад од пакување, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

(6) Министерот за животна средина и просторно планирање го пропишува начинот на водење, формата и поблиската содржина на базата на податоци и информативниот систем за пакување и отпад од пакување

Член 40

Економски инструменти

(1) Производителот кој пушта на пазарот на Република Македонија спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување, како и производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување, е должен да плати надоместок за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: надоместок).

(2) Надоместокот од став (1) на овој член изнесува:

	Вид на материјал	Под вид на материјал	Износ
1.	Стакло		4.500 ден/тон
2.	Пластика		20.000 ден/тон
3.	Хартија и картон		6.200 ден/тон
4.	Повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картонски компоненти	За пијалак и други напивки	22.000 ден/тон
		За останати намени	30.000 ден/тон
5.	Метал	Лименки	8.500 ден/тон
		Други метални садови	6.200 ден/тон
6.	Дрво		4.000 ден/тон

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на нето - тежина на пакувањето пресметани согласно производствената спецификација од член 28 став (3) од овој закон и евиденцијата од месечната евиденција член 28 став (4) од овој закон.

(4) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува во моментот кога за прв пат пушта во Република Македонија спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување.

(5) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување настанува во моментот кога го започнал користењето на стоката.

(6) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока е должен надоместокот од став (2) на овој член или цената за услугата од член 20 став (5) да ги вкалкулира во цената на крајниот производ кој го пушта на пазар.

(7) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока е должен да го плати надоместокот од став (2) на овој член на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на секој 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(9) Надоместокот не се плаќа доколку спакуваните стоки се извезуваат.

(10) Во случајот од ставот (9) на овој член производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока што ја фактурирал спакуваната стока е должен да обезбеди извозна царинска декларација како доказ дека спакуваната стока, за која не е пресметан надоместокот од став (2) на овој член, е извезена од Република Македонија.

(11) Во случај на извоз на пакување и спакувани стоки на кои се наплатува надоместок определен со овој член, за кои претходно е уплатен надоместок од ставот (2) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина врз основа на решение издадено од стручниот орган.

(12) Против решението од став (11) од овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

(13) Средствата од надоместокот од став (2) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија и се уплатуваат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

(14) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање во согласност со министерот за финансии, ги пропишува начинот, постапката и потребната документација за враќање на надоместокот во случаите од став 11 од овој член.

Член 41

Ослободување од плаќање на надоместокот

(1) Од плаќање на надоместокот од член 40 став (2) од овој закон се ослободени:

1) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување со правно лице за постапување со отпад од пакување кое има обезбедено дозвола согласно член 21 од овој закон;

2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока има обезбедено потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на самостоен постапувач со отпад од член 24 став (3) од овој закон, и

3) Субјектите кои се определени со членовите 31 и 32 од овој закон.

(2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува спакувана стока од став (1) точка 1 на овој член се ослободени од плаќање на надоместокот од член 40 став (2) од овој закон доколку поседува потврда од член 21 став (9) од овој закон.

(3) Образецот, формата и содржината на потврдата од став (2) на овој член ја припишува министерот за животна средина и просторно планирање.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, надоместокот од член 40 од овој закон се плаќа во двоен износ доколку:

1) правното лице за постапување со отпад од пакување или самостојниот постапувач со отпад не поднесе извештај согласно член 27 од овој закон;

2) стручниот орган не го одобри извештајот согласно член 27 став (6) од овој закон, заради неисполнување на националните цели утврдени во член 35 од овој член. Во овој случај надоместокот се плаќа само за разликата помеѓу националните цели утврдени согласно член 35 од овој закон и постигнатите цели согласно годишниот извештај и/или наодот на стручниот орган, и

3) производителот доставил неточен годишен извештај согласно член 28 од овој закон во однос на видот и количината на пакувањата што го пуштиле на пазар во Република Македонија или ги увезол како краен корисник.

(5) Во случаите од став (4) на овој член стручниот орган донесува решение.

(6) Против решението од став (5) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

(7) Во случаите од став (4) на овој член, двојниот надоместок се пресметува според висината на надоместокот, утврден во член 40 од овој закон, сразмерно на уделот на видот и количината на материјалот на пакувањето коешто е пуштено на пазар.

Член 42

Користење на надоместокот и Програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот од член 40 став (1) на овој член се користат за поттикнување на активности за собирање, транспорт, повторна употреба, преработка и отстранување на отпад од пакување и за делумно покривање на трошоците за собирање, обновување и преработка на отпадот од продажното, групното и транспортното пакување.

(2) Финансирањето и реализацијата на активностите од став (1) на овој член се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од член 36 од овој закон.

(3) Годишната програма за финансирање ја донесува Владата на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање.

(4) Доделувањето на средствата од програмата од став (3) на овој член, се врши по пат на јавен конкурс којшто го објавува и спроведува стручниот орган.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од став (3) на овој член, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина и просторно планирање, доколку:

- средствата се наменуваат за изградба на инфраструктурни објекти за собирање, преработка и отстранување на отпад од поширок јавен интерес;

- намената на средствата е утврдена во програмата од членот 36 од овој закон,

- средствата се наменети за исполнување на обврски кои се утврдени во доброволните договори од член 37 од овој закон, и

- се наменуваа за делумно покривање на трошоци на правните лица кои вршат преработка на отпадот од пакување пресметани по единечна цена на еден тон преработен отпад од пакување

Член 43

Јавен конкурс

(1) Средствата кои се доделуваат по пат на јавен конкурс од член 42 став (4) на овој член се наменуваат за финансирање и реализација на:

- проекти за набавка на опрема за собирање и преработка на отпад и отпад од пакување;

- проекти за исполнување на обврски кои произлегуваат за економските оператори согласно овој закон;

- проекти за воведување на нови технологии за производство на пакување кое е поподобно за повторна употреба, преработка и рециклирање,

- проекти за едукација и подигнување на јавната свест на граѓаните и економските оператори за постапување со отпадот од пакување;

- други проекти кои директно придонесуваат кон реализацијата на националните цели од член 35 од овој закон;

- програми и други проекти за спречување и превенција согласно член 6 од овој закон, и
  - проекти за подобрување на состојбата на пазарот за преработка и рециклирање на отпадот од пакување.
- (2) Јавниот конкурс од член 42 став (4) на овој член се спроведува од комисија формирана од министерот за животна средина и просторно планирање.
- (3) Комисијата од став (2) на овој член е составена од пет члена од кои:
- еден е претставник од стручниот орган,
  - еден е претставник од правно лице кое постапува со отпад од пакување кој е член на Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 од овој закон,
  - еден е претставник од заедницата на единиците на локалната самоуправа во Република Македонија;
  - еден претставник од Министерството за животна средина и просторно планирање, и
  - еден претставник од правните лица кои вршат преработка на отпадот од пакување.
- (4) Јавниот конкурс од член 42 став (4) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија во траење од 30 дена.
- (5) Комисијата од став (2) на овој член е должна да донесе одлука за распоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на рокот од став (4) на овој член.
- (6) Резултатите од конкурсот се објавуваат во Службен весник на Република Македонија.

Член 44

V. Надзор

- (1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Министерството за животна средина и просторно планирање.
- (2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина.
- (3) Надзор над извештаите поднесени согласно член 27 и 28 од овој закон врши стручниот орган.
- (4) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје.
- (5) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во делот на прометот со пакувањата, означувањето на пакувањата, информирање на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.
- (6) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпад од пакување кој не е комунален отпад и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

Член 45

Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, државните пазарни инспектори, комуналните инспектори на општините и на Градот Скопје при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примена на овој закон, можат да побараат соработка од претставници на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи заради обезбедување на непречено вршење на инспекцискиот надзор.

Член 46

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:

- 1) да врши увид и контрола и да утврди дали за реализација на мерките од членот 7 од овој закон е изготвена програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување (член 7 став 2);
- 2) да врши увид и контрола и да утврди дали се произведуваат пакувања кои не се во согласност со стандардите утврдени во член 9 од овој закон (член 9 став 1)
- 3) да врши увид и контрола и да утврди дали е доставен извештај до стручниот орган, во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од член 11 став (1) од овој закон, во некои од дванаесетте последователни месечни контроли на стандардно и редовно производство, (член 11 став 5);
- 4) да врши увид и контрола и да утврди дали резултатите од мерењата извршени во производствените процеси како и користените мерни методи се чуваат најмалку четири години и дали се достапни во секое време на надлежни инспекциски органи на нивно барање (член 11 став 7);
- 5) да врши увид и контрола и да утврди дали производителот постапува согласно член 15 од овој закон
- 6) да врши увид и контрола и да утврди дали се прима назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 18 од овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;
- 7) да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослободување (член 19);
- 8) да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице за постапување со отпад од пакување поседува дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 21 став (2)) ;
- 9) да врши увид и контрола и да утврди дали го известил стручниот орган во определениот рок во случај на промена на податоците доставени со дозволата од член 21 став 2 од овој закон (член 21 став 4);
- 10) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган се доставени податоците за производителите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување (член 21 став 5);
- 11) да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице за постапување со отпад од пакување при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 22 став (1) од овој закон

- обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци (член 22 став (2));
- 12) да врши увид и контрола и да утврди дали собирањето, преработката, отстранувањето на отпадот од пакување правното лице за постапување со отпад од пакување му го доверила на правно или физичко лице кои не поседуваат соодветни дозволи,(22 став 4);
  - 13) да врши увид и контрола и да утврди дали собирните места и центри се уредени на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 23 став 1);
  - 14) да врши увид и контрола и да утврди дали се информира јавноста и крајните корисници согласно член 23 став (2) и (3));
  - 15) да врши увид и контрола и да утврди дали се поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и дали е регистриран согласно член 24 од овој закон (член 24 став 1).
  - 16) да врши увид и контрола и и да утврди дали самостојниот постапувач со отпад од пакување соодветно ги исполнил обврските од член 23 од овој закон и дали доставил извештаи во согласност со член 27 од овој закон (член 24 став 5)
  - 17) да врши увид и контрола и да утврди дали е доставен извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок согласно член 27 став (2) од овој закон;
  - 18) да врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година и за постапувањето со отпадот од пакување во пишана и во електронска форма согласно член 28 став (1) од овој закон;
  - 19) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган во определениот рок е доставен извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во претходната година (член 28 став 2);
  - 20) да врши увид и контрола и да утврди дали производителот за секој производ кој има различно пакување изготвил производствена спецификација (член 28 став 3);
  - 21) да врши увид и контрола и утврди дали производителот врз основа на производствената спецификација од член 28 став 3 води месечна и годишна евиденција за вкупното пакување пакување кое ги пуштил на пазар или ги увезол како краен корисник (член 28 став 4);
  - 22) да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува согласно член 29 од овој закон;
  - 23) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за исклучоци во постапувањето согласно член 31 од овој закон;
  - 24) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите од член 32 од овој закон;
  - 25) да врши увид и контрола и да утврди дали се известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата (член 34 став (3));
  - 26) да врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети национални цели од член 35 од овој закон се веродостојни;
  - 27) да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори (член 37);
  - 28) да врши увид и контрола и да утврди дали производителот и пакувачот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на

спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување постапуваат согласно член 40 од овој закон;

(2) На барање на државниот инспектор за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

(3) На барање на стручниот орган во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.

(4) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа го побарал стручниот орган.

Член 47

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение:

1. ќе ги задолжи да изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување согласно член 7 од овој закон (членот 7 став 2);
2. ќе ги задолжи да произведуваат пакувања кои се во согласност со стандардите утврдени во член 9 (член 9 став 1);
3. ќе ги задолжи да достават извештај до стручниот орган, во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од член 11 став (1) од овој закон, во некои од дванаесетте последователни месечни контроли на стандардно и редовно производство, (член 11 став 5);
4. ќе ги задолжи резултатите од мерењата извршени во производствените процеси како и користените мерни методи да ги чуваат најмалку четири години и да се достапни во секое време на надлежни инспекциски органи на нивно барање (член 11 став 7)
5. ќе ги задолжи да спроведат месечни контроли за утврдувањето на концентрацијата на тешки метали на пакувањето и редовно да доставуваат извештаи (член 11);
6. ќе го задолжи производителот да постапува согласно член 15 од овој закон;
7. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот, производителот на пакувањето и трговецот доколку собирањето и преработката на отпадот од пакување кое го пуштиле на пазарот во Република Македонија не е во согласност со член 17 став (1) и (2) од овој закон, како и ќе ги задолжи да превземаат соодветни мерки (член 17 став 1 и 2);
8. ќе ги задолжи да го примат назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 18 од овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;
9. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот на пакувањето, производителот и трговецот доколку не ги спроведуваат обврските од член 18 став (1), (2) и (3) од овој закон (член 18 став (4));
10. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот, пакувачот и трговецот доколку не се вклучени во систем за собирање и повратен прим на отпад од пакување (член 21) или не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и потврда дека е регистрирано (член 24) од најмалку 30 дена, во кој рок треба да го сторат тоа;
11. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице доколку не поседуваа дозвола за постапување со отпад од пакување и ќе ги

- задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесуваат барање за добивање на дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 21 став 2) ;
12. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување доколку не го известил стручниот орган во определениот рок во случај на промена на податоците доставени со дозволата од член 21 став 2 од овој закон (член 21 став (4));
  13. ќе ги задолжи до стручниот орган да доставуваат податоци за производителите со кои имаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпад, (член 21 став (5));
  14. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување доколку при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 22 став (1) од овој закон не обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба. (член 22 став (2));
  15. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување доколку собирањето, преработката, отстранувањето на отпадот од пакување му го доверила на правно или физичко лице кои не поседуваат соодветни дозволи,(22 став (4)), во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
  16. ќе ги задолжи собирните места и центри, во рок од најмногу 90 дена, да се уредат на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 23 став 1);
  17. ќе ги задолжи да ја информираат јавноста и крајните корисници согласно член 23 став (2), (3) и (4))
  18. ќе ја ограничи или забрани работата на самостојниот постапувач со отпад од пакувања доколку не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и не е регистриран согласно член 24 од овој закон и ќе ги задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесат барање за добивање на дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и барање за регистрација кај стручниот орган (член 24 став 1).
  19. ќе го задолжи самостојниот постапувач со отпад од пакување соодветно да ги исполнува обврските од член 23 од овој закон и да достави извештаи во согласност со член 27 од овој закон (член 24 став 5);
  20. ќе ја ограничи и/или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување или на самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку не доставува извештај согласно член 27 и 28 од овој закон, од најмалку 30 дена во кој рок треба да го достават извештајот;
  21. ќе ги задолжи да доставуваат извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во рок од најмногу 30 дена согласно член 27 став 2;
  22. ќе ги задолжи да водат евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во текот на една година во пишана и во електронска форма согласно член 28 став 1;
  23. ќе ги задолжи да достават годишен извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар и за постапувањето со отпадот од пакување во претходната година во определениот рок до стручниот орган, (член 28 став 2)

24. ќе ги задолжи за секој производ кој има различно пакување да изготват производствена спецификација (член 28 став 3);
  25. ќе ги задолжи врз основа на производствената спецификација од член 28 став 3 да водат месечна и годишна евиденција за вкупното пакување кое ги пуштил на пазар или ги увезол како краен корисник (член 28 став 4);
  26. ќе ги задолжи крајните корисници да постапуваат согласно член 29 од овој закон;
  27. ќе ги задолжи да го известуваат стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауција; (член 34 став (3));
  28. ќе ги задолжи да обезбедуваат повторна употреба, преработка или отстранување за отпадот од пакување кој се собира или презема во текот на една календарска година најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат националните цели утврдени во член 35 од овој закон;
  29. ќе ги задолжи да ги исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори (член 37);
  30. ќе ја ограничи или забрани работата на производителот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување доколку не постапуваат согласно член 40 од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- (2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, државните инспектори за животна средина утврди дека субјектите коишто управуваат со пакување и отпад од пакувања не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.
- (3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспектори за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.
- (4) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 48

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, имаат право:

1. да вршат увид и да утврдат дали отпадот од пакување кој не е комунален отпад се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад (член 16 став (1))
2. да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 16 став 2, 3 и 4).

3. да врши увид и контрола и да утврди дали за спроведување на обврските од член 18 став (1), (2) и (3) од овој закон производителот, производителот на пакување и трговецот имаат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m² (член 19 став (4));
4. да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице за постапување со отпад од пакување постапува согласно доворот (член 26)

Член 49

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје со решение:

1. ќе ги задолжи правните или физичките со отпадот од пакување да се постапува согласно овој закон (член 16 став 1)
2. ќе го задолжи крајниот корисник да постапуваат со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 16 став (2), (3) и (4)).
3. ќе ги задолжи правните или физичките лица комуналниот отпад да го остават на места наменети за тоа и да ги отстранат последиците од сторениот прекршок.
4. ќе ја ограничи и/или забрани работата на производителот, производителот на пакување и трговецот доколку за спроведување на обврските од член 18 став (1), (2) и (3) од овој закон немаат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m², во траење од најмногу од 15 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба (член 18 став (4));
5. ќе го задолжи правното лице за постапување со отпад од пакување да превземе мерки за исполнување на обврските од договорот и ќе определи рок во траење од најмногу 90 дена во кој рок треба да ги острани недостатоците (член 26).

(2) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје имаат право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 50

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор, има право:

1. Да врши увид и контрола и да утврди дали кон пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар

производителот или производителот на пакувања поседуваат податоци дека се исполнети барањата од член 11 став 1 од овој закон (член 11 став 2)

2. Да врши увид и да утврди дали пакувањето е означено во согласност со член 14 од овој закон и прописот донесен врз основа на овој член (член 14), и
  3. Да утврди дали кауцијата се спроведува согласно член 34 од овој закон.
- (2) Во вршењето на работите од став (1) државниот пазарен инспекторат имаат право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 51

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор со решение:

1. ќе ја ограничи или забрани работата на производителот или производителот на пакување доколку не поседуваат податоци дека се исполнети барањата од член 11 став 1 од овој закон за пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар (член 11 став 2)
2. ќе ги задолжи пакувањето да биде означена со ознака согласно со член 14 од овој закон и прописите донесени врз основа на овој член;
3. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку е воведена кауција спротивно на членот 34 став (2) од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба (34 став 2);

(2) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 52

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспекторите за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општините, инспекцискиот надзор во областа на управување со пакување и отпад од пакување го спроведуваат во согласност со одредбите од овој закон, Законот за управување со отпад и Законот за животната средина.

VI ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 53

Прекршочни санкции за производителите на пакување

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на пакувања за прекршок доколку:

1. за реализација на мерките од членот 7 од овој закон не изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување (член 7 став 2);
2. произведува и пушта на пазар пакувања кои не се во согласност со стандардите утврдени во член 9 од овој закон;
3. пушти на пазар пакувања кои ги надминуваат дозволените граници за тешки метали од член 11 став (1) од овој закон;
4. не поседува податоци дека се исполнети барањата од член 11 став 1 од овој закон за пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар (член 11 став 2)
5. не доставуваат извештај до стручни орган во случај на надминување на концентрацијата на тешки метали во пакувањето (член 11 став (5));
6. не обезбеди податоци за количината на тешки метали од членот 11 од овој закон за секој вид пакување во кое спакувана и наполнета стока (член 15 став (3) и (4)).
7. со продажното, групното и транспортното пакување на постапува согласно член 18 од овој закон;
8. нема обезбедено одделен простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување (член 18 став (4))

(2) Глоба во износ од 6000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на пакувања за прекршок доколку:

1. не го означуваат пакувањето во согласност со член 14 од овој закон и прописот донесен врз основа на овој член; (член 14);

(3) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на пакувања доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) и (2) од овој член.

(4) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) и (2) од овој член.

(5) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(6) На физичкото лице од ставот (3) и одговорното лице од ставот (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена..

Член 54

Прекршочни санкции за производителите

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот за прекршок доколку:

1. за реализација на мерките од членот 7 од овој закон не изготват Програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување (член 7 став 2);
2. пушта на пазар пакувања кои не се во согласност со стандардите утврдени во член 9 од овој закон;

3. пушти на пазар пакувања кои ги надминуваат дозволените граници за тешки метали од член 11 став (1) од овој закон;
4. не поседува податоци дека се исполнети барањата од член 11 став 1 од овој закон за пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар (член 11 став 2);
5. не доставуваат извештај до стручни орган во случај на надминување на концентрацијата на тешки метали во пакувањето (член 11 став 5);
6. не обезбедува информирање за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материји и супстанции кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување (член 15 став (1)).;
7. не поседува податоци за количината на тешки метали од членот 11 од овој закон за секој вид на материјал од кои е произведено пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар (член 15 став (2));
8. не обезбеди податоци за количината на тешки метали од член 11 од овој закон за секој вид пакување во кое е спакувана или наполнета стоката (член 15 став (3))
9. со продажното, групното и транспортното пакување на постапува согласно член 18 од овој закон;
10. нема обезбедено одделен простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување (член 18 став (4))
11. не води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година во пишана и во електронска форма (член 28 став 1);
12. во определениот рок не доставува годишен извештај до стручниот орган за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во претходната година во пишана и електронска форма (член 28 став 2);
13. во определениот рок не го достави првиот извештај согласно член 28 став (7) од овој закон;
14. не постапува согласно член 30 кога се јавува како производител кој истовремено е и краен корисник;
15. не постапуваат согласно член 40 од овој закон доколку пуштат на пазарот на или увезуваат во Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување.

(2) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) Глоба во износ од 6000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот за прекршок доколку:

1. не го означуваат пакувањето во согласност со член 14 од овој закон и прописот донесен врз основа на овој член; (член 14);
2. не изготви производствена спецификација за секој производ што има различно пакување (член 28 став 3);
3. врз основа на производствената спецификација од член 28 став

(3) од овој закон не води месечна и годишна евиденција за вкупното пакување кое го пуштил на пазар или го увезол како краен корисник (член 28 став 4);

4. покажал лажни податоци за количините на пакувања кои ги пуштил на пазар со цел да се смета како мал производител (член 19)
5. не обезбедува постапување со отпад од пакување за затворачи или етикети доколку тежината на затворачи и етикети го надминува 5% од тежината на пакувањето и го надминуваат количината по материјал на пакување од член 32 став 1 од овој закон (член 32);

(5) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (4) од овој член.

(6) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (4) од овој член.

(7) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(8) На физичкото лице од ставот (3) и одговорното лице од ставот (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 55

Прекршочни санкции за трговците

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот за прекршок доколку:

1. пуштаат во промет пакување кое не означено во согласност со член 14 од овој закон и прописот донесен врз основа на овој член (член 13);
2. со продажното, групното и транспортното пакување на постапува согласно член 18 од овој закон;
3. нема обезбедено одделен простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување (член 18 став (4))

(2) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 56

Прекршочни санкции за крајниот корисник и последниот доставувач

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник на пакувања за прекршок доколку:

1. отпадот од пакување кој е комерцијален отпад и/или не е комунален отпад го остават или предаваат како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 16 став 1).
2. не постапува со отпадот од пакување согласно одредбите од член 16 став (2), (3) и (4) (член 16 став (2), (3) и (4));
3. не постапува согласно член 30 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник или последниот доставувач доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 10 дена.

Член 57

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач со отпад од пакувања

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакувања за прекршок доколку:

1. не го известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата (член 34 став 3)
2. не презел мерки да продавачот кауцијата што ја наплатил да се врати доколку се врати повратното пакување (член 34 став 6);

(2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 1200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакувања за прекршок доколку:

1. не е регистриран и не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување согласно овој закон (член 24 став (1));
2. не обезбедува постапување во согласност со член 24 став (4) од овој закон;
3. не доставува годишен извештај до стручниот орган за отпадот кој сам го создава (член 25 став (3));
4. воведува кауција која го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 34 став (2));

(5) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку тој е физичко лице за дејствија од став (4) од овој член.

(6) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (4) од овој член.

(7) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(8) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 58

Прекршочни санкции за правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за постапување со отпад од пакување за прекршок доколку:

1. вршењето на работите од член 20 став 2 од овој закон не ги довери на трети лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодветни дозволи согласно овој или друг закон (член 20 став 4);
2. не поседува дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 21 став (2));
3. не го известува стручниот орган во определениот рок во случај на промена на податоците доставени со дозволата од член 21 став 2 од овој закон (член 21 став (4));
4. при организирањето на системот не постапуваа согласно член 23 од овој закон;
5. со отпадот од пакување кој го собрал во текот на една календарска година не постапуваа согласно член 27 став 1 од овој закон;
6. не го известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата (член 34 став 3)
7. не презел мерки да продавачот кауцијата што ја наплатил да се врати доколку се врати повратното пакување (член 34 став 6);

(2) Глоба во износ од 1200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за постапување со отпад од пакување за прекршок доколку:

1. до стручниот орган не ги доставува податоците за производителите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 21 став 5);
2. собирањето, преработката, отстранувањето на отпадот од пакување му го доверила на правно или физичко лице кои не поседуваат соодветни дозволи (22 став 5);
3. не води евиденција во согласност со член 27 од овој закон;
4. не достави во определениот рок или достави некомплетен годишен извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган; (Член 27 став (2));
5. не доставило извештај согласно член 286 став (5) од овој закон;

6. воведува кауција која го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 34 став 2);

(4) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(5) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 59

Прекршочни санкции за правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Глоба во износ од 20.000 – 30.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за постапување со отпад од пакување за прекршок доколку:

1. доставил извештај кој содржи лажни податоци со цел да се добие лажна престава дека се исполнети националните цели од член 35 од овој закон и да се избегне плаќање на надоместокот од член 40 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 30 до најмногу 60 дена.

Член 60

Прекршочни санкции за службените лица

Прекршочните санкции за службените лица кои се одговорни за спроведување од овој закон се изрекуваат согласно со Законот за животната средина.

Член 61

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членот 53, 54, 55 и 56, од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 44 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) За прекршоците утврдени во членот 57 и 58 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 44 од овој закон можат на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за посредување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно одредбите од Законот за животната средина.

Член 62

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите , 54, 55, 56, 57 и 58 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочна комисија).

(2) Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членот 59 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 63

Рокови за спроведување

(1) Првото известување на производителот од член 17 од овој закон за видот и количините на пакување кое го пуштил на пазар и што го увезол во текот на една година согласно член 28 став (2) од овој закон е должен да го достави најдоцна до 31 март 2011 година.

(2) Производителот евиденцијата од член 28 став (3) и (4) од овој закон ќе започне да ја води од 1 јануари 2011 година.

(3) Првиот годишен извештај од член 28 став (2) од овој член, правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад се должни да го достават најдоцна до 31 март 2012 година.

(4) Содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграма по килограм маса тежински утврдени во член 11 од овој закон до 31 декември 2011 година.

(5) Првиот извештај за количините и видот на пакувањето што се пушта на пазарот во Република Македонија и за управувањето со отпад од пакување согласно член 39 од овој закон ќе се објави најдоцна до 31 декември 2011 година.

(6) Обврските за идентификација и означување на пакувањето од член 14 од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.

(7) Одредбите на член 18 став (4) од овој закон ќе отпочнат да се применуваат на 1 јануари 2012 година.

(8) Програмата за управување со отпад од член 36 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 30 јуни 2011 година.

(9) Производителот согласно обврските од член 17 од овој закон се должни да се здружат преку основање на, и/или склучување на договор со, правно лице за постапување со отпад од пакување или да се регистрираат во евиденцијата како самостојни постапувачи со отпад од пакување најдоцна до 30 јуни 2011.

(10) Програмата од член 7 став (2) од овој закон производителот на пакување и и производителот се должни да ја изготват најдоцна до 31 декември 2012 година.

Член 64

Комисија за управување со отпад од пакување

Комисијата за управување со отпад од пакување од член 38 од овој закон Владата на Република Македонија ќе ја формира најдоцна до 31 декември 2010 година.

Член 65

Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 30 јуни 2010 година.

Член 66

Примена на надоместоците и постигнување на националните цели

(1) Надоместкот од член 40 од овој закон ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2011 година.

(2) За 2011 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере и преработи пакување и отпад од пакување во количина од 20 % од тежината што е определена во член 35 став (1) алинеи а) и б) од овој закон.

(3) За 2012 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере и преработи пакување и отпад од пакување во количина од 30 % од тежината што е определена во член 35 став (1) алинеи а) и б) од овој закон.

Член 67

Престанување на важење

Со денот на отпочнување на примената на член 40 од овој закон, ќе престане да важи членот 185 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05; 24/07; 159/08 и 83/09).

Член 68

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила во рок од осум дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2010 година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Со Предлог на Законот за управување со пакување и отпад пакување се воспоставува правна рамка со која се уредуваат прашањата кои што се однесуваат на условите за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува пакувањето при негово производство, пуштање на пазар и ставање во употреба, обврските и одговорностите на произведувачот, увозникот, извозникот, производителот на пакувањето, трговецот и други субјекти кои учествуваат во процесот на производство, пуштање на пазар и ставање во употреба на пакувањето и постапувањето со отпадот од пакување; правилата за собирање, повторна употреба, рециклирање и други форми на преработка и отстранување, како и други услови за постапување со отпадот од пакувањето; известувањето, економските инструменти, надзорот, како и други прашања од значење за управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.

Во Главата I од овој закон се содржани дефинициите на изразите и основните начела за постигнување на цели врз кои се темели законот. Дефинициите се превземени од Директивата за пакување и за отпад од пакување со што се овозможува да се избегне повеќекратно дефинирање на ист поим за различни намени што е особено значајно за потполното усогласување на македонското законодавство од оваа област со законодавството на ЕУ. Во законот се дефинирани повеќе од дваесетина изрази во смисла на употреба на законот со генерално значење и дефиниции на изрази со специфично значење за примена на законот. Исто така издвоени се повеќе цели и начела на законот засновани на пред се на начелото за одговорност на производителот што значи дека производителите, пакувачите, трговците и други субјекти кои управуваат со производи кои поттикнуваат создавање на отпад од пакување, треба да преземат одговорност за тој отпад, наместо да очекуваат заедницата да го носи товарот за постапување со создадениот отпад од пакување. Терминот „производител“ во овој контекст е многу поширок отколку во нормалното значење на зборот. Земајќи го предвид животниот циклус на производот од неговото производство до крајот на неговото користење, не е само производителот кој како создавач влијае врз создавањето на отпадот од пакување и кој управува со карактеристиките на производот, туку и други субјекти исто така имаат значителна одговорност.

Во рамките одредбите на Глава II „Барања за заштита на животната средина“ се воспоставува правната рамка на мерки за превенција и спречување на негативното влијание на пакувањето и создавањето на отпад од пакување.

Имено, пакувањето нема да смее да се пушти во пазар ако не ги исполнува одредените задолжителните барања во врска со безбедноста на производот, прифатливост за корисниците, усогласеност со ЕУ - стандардите за пакување и другите специфицирани барања дадени во одредбите од членовите 9, 10, 12 и 13, како и барања во однос на дозволена концентрацијата на тешки метали содржани во пакувањето (член 11). Исто така со одредбите од членот 14 се воведува систем за идентификација на материјалите од кои е произведено пакувањето во согласност со системот за идентификација на ЕУ.

Со одредбите од член 15 се регулира прашањето за информирање на корисниците на пакувањето со цел да се обезбеди заштита на корисниците на пакувањето особено консументите за добивање на информации за природата

на пакувањето и отпадот од пакување, вклучувајќи информации за тоа како тие можат да придонесат кон повторното користење, преработката и рециклирањето на отпадот од пакување.

Со одредбите од Глава III Постапување со отпад од пакување уредени се одредени забрани за крајниот корисник за постапување со отпадот од пакување кој не е комунален отпад и за отпад од пакување кој е комунален отпад (член 16). Во членовите 17 и 18 пропишани се обврските за производителот, производителот на пакувањето и трговецот засновани на начелото на одговорност на производителот. Со членот 19 се специфицира категоријата на мал производител кој се ослободува од обврските на членот 17 овој закон.

Во законот во членот 35 се поставуваат единствени национални цели за собирање и преработка односно рециклирање за отпад од пакување. За исполнување на ваквите цели дадени се можности на создавачите на отпад од пакување за формирање на колективен систем за собирање на отпадот од пакување претставувани преку правни лица или можност за формирање на индивидуален систем на собирање на отпад од пакување.

Во членовите 20 се уредува колективното постапување со отпадот од пакување, кое дава можност производителите обврските од законот да ги остваруваат со заедничко здружување во правно лице за постапување со отпад од пакување. Ова правно лице е должно да обезбеди дозвола за постапување со отпад од пакување од Министерството за животна средина и просторно планирање, каде во член 21 се дефинирани начинот и условите што треба да се исполнат за добивање на дозволата. Со цел да се отстранат можностите за стекнување на монополска положба на пазарот на правното лице законот го ограничува на начин во кој не можат учествуваат правни лица кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија 30% од продажно, групно и транспортно пакување во текот на една календарска година.

Постојат различни придобивки од воспоставување на системи за постапување со отпадот од пакување и негово повторно користење или преработка, кои се однесуваат пред сè на намалување на непогодностите што потекнуваат од отпад од пакување што оди во депонија и намалени штетни влијанија врз животната средина.

Планови за управување со отпадот кои ги бара Рамковната Директива за отпад се вклучени во одредби за Програми за постапување со отпад од пакување (член 22). Со одредбите од член 22 покрај условите кои треба да ги исполни секое регистрирано правно лице од оваа област со ставот (5) и (6) оставена е можност правни лица кои воведуваат систем на собирање на отпад од пакување истовремено да можат здружено да учествува и во активности на сортирање и одреден третман на отпадот од пакување. Во членот 23 се утврдуваат обврските за постапување на правното лице за постапување со отпад од пакување, особено кои се однесуваат на информирање на јавноста за начинот на постапување со отпадот од пакување.

Со одредбите од членот 24 се регулирани прашањата за оние производители односно создавачи на отпад од пакување кои ќе одлучат самостојно да го исполнат обврските за постапување со отпадот од пакување согласно овој закон.

Одредбите од членот 25 ги регулираат начинот и видот на евиденција што мора да ја води Управата за животна средина (стручениот орган), кој е орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање. Членот 29 го уредува начинот на одземање на дозволата доколку не се исполнуваат националните цели и условите врз основа на кои е дадена дозволата.

Истовремено, одговорноста за организирање на одделно собирање и транспорт на отпадот од пакување кој е комунален отпад се пренесува на ниво на единиците на локалната самоуправа односно, градоначалникот е одговорен за

исполнување на обврските за постапување со отпадот од пакување на начин и во форма предвидени во членот 26 од овој закон.

Во делот за евидентирање и известување се регулира основот за воспоставување на бази на податоци за пакување и отпад од пакување. Имено, за сите економски оператори вклучени во овој сектор на делување се воспоставува обврска за доставување на податоци до надлежниот орган-Управата за животна средина. Базата на податоци се води согласно изветувањата од економските оператори (член 27, 28 и 39) а во кои се вклучуваат информации за обемот и карактеристиките на пакувањето и отпадот од пакување во согласност со форматите дадени Анексот II на Директивата за пакување и за отпад од пакување и форматите во Одлуката на Комисијата 2005/270/ЕС со донесување и дополнителни подзаконски акти.

Членот 30 го определува специјалнит случаи кога производителот се јавува како краен корисник, при што тој се обврзува да обезбеди соодветно постапување со отпадот од пакување. Последниот доставувач пак се обврзува да води грижа за тоа дали производитите што ги продава а од кој се создава отпад се вклучени во еден од системите за постапување со отпадот од пакување. Пакувањето со долг век е исклучено од системот за постапување со отпад од пакување (член 31). Воедно исклучоци се дадени и за малиот производител (член 32), како и за затвораците и етикетите кои не ја надминуваат 5% од тежината на пакувањето.

Воедно со одредбите од член 34 се воспоставува и можност за воведување на кауција пакувањето со цел да се стимулира собирањето на истото.

Обврските за преземање на мерки за спречување на создавањето на отпад од пакување и придржување до специфицираните национални цели за собирање и преработка односно рециклирање на отпад од пакување се дадени во одредбите на член 35 согласно генералните цели дадени во Националниот план за управување со отпад (2009 – 2015) на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија “ бр. 77/09).

За постигнување на националните цели се предвидува Програма за управување со отпад од пакување која ја донесува Министерството за животна средина и просторно планирање (член 36). Доброволното договоарање во член 37 нуди можност економските оператори во договор со Владата на Република Македонија заеднички да постигнат повисоки цели во постапувањето со отпадот од пакување. За спроведувањето и утврдувањето на националниот аполитика во управувањето со отпадот од пакување во член 38 е предвидено формирање на Комисија за управување со отпадо од пакување во која се вклучени преставници од сите позначајни чинители во оваа област.

Во утврдените надоместоци за постапување со отпад од пакување делот на економските инструменти се засновани на начелото за одговорност на производителот (член 40). Економските инструменти имаат за цел да го стимулираат собирањето и постапувањето со отпадот од пакување. Надоместоците ќе се плаќаат само доколку економскиот оператор не е вклучен во еден од системите за постапување со отпад од пакување или пак не е регистриран како самостоен доставувач со отпад од пакување (член 41). Воедно во ставот 4 од членот 41 се утврдени случаите кога се плаќа надоместокот во двоен износ, и тоа кога не се достауваат извештаи или тој не е одобрен од Управата за животна средина, или пак кога нема да се постигнат националните цели. Идентификувани се одреден број на економски и финансиски инструменти за промовирање на целите за поврат на трошоците, (член 42, и 43), при што се донесува посебна Програма за финансирање која се спроведува по пат на јавен конкурс преку посебно формирана комисија.

Надзор и надлежни органи се регулирани во главата V. Како орган надлежен за спроведување од овој закон е Министерството за животна средина и просторно планирање. Инспекциски надзор над примената од овој закон и прописите донесени врз основа од овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина. За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето од овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина. Инспекциски надзор над примената и спроведувањето од овој закон во делот на прометот со пакувањата, означувањето на пакувањата, информирање на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат. Инспекциски надзор над примена од овој закон во делот на незаконското постапување со отпад од пакување кој не е комунален отпад и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

Одредбите потребни за примена од овој закон односно санкционирањето заради неисполнување на обврските од страна на правните и физичките лица кои имаат обврски согласно овој закон се содржани во одредбите на главата VI.- Прекршочни одредби.

Во глава VII Преодни и заврши одредби се утврдени роковите за спроведување на законот, како роковите за формирање на Комисијата за управување со отпад од пакување и донесувањето на поблиските прописи. Имено се утврдуваат роковите во кои треба да се преземат одредени активности, како и активности за усогласување на работењето на постојните субјекти кои управуваат со пакување и отпад од пакување во одредениот период.

Со донесувањето на овој закон ќе престане да важи членот 174 од Законот за животна средина.

Заради потребата од усогласување на релевантните субјекти примената на овој закон е утврдена да започна на 1 јануари 2010 година.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија со овој Предлог закон, меѓусебно се поврзани и се надополнуваат во сферата на управувањето со пакувањето и отпадот од пакување и истите произлегуваат од општите одредби од членот 1 и 2 од овој закон.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесување и влегување во сила на законот ќе се обезбеди вградување на законодавството на ЕУ во оваа област.

Долгорочните придобивки од усогласеноста со законодавството на ЕУ се превенција во создавањето и намалување на отпадот од пакување, намалување на количината на отпадот од пакување кој се острани на депонија, продолжување на животниот век на депониите, искористување на вредноста на отпадот од пакување преку преработка и повторното користење на материјалите за пакување, создавање на пазар за преработен материјал за пакување, отстранување или намалување на опасните супстанции кои се користат во производството и преработката на пакувањата, и ќе се отстрани искривувањето на конкуренцијата и дискриминацијата во индустријата за пакување.